

O traballo por proxectos

Definición

O traballo por proxectos é un método que da respostas para que o profesorado organice os contidos dende unha perspectiva aprendizaxe que permitan garantir a comunicación e o intercambio nun proceso de aprendizaxe autónomo e compartido.

Características do traballo por proxectos

- O alumnado aprende facendo.
- O profesorado non é o protagonista do proceso.
- A avaliación é participativa e o alumnado se autoavalía e avalía o proceso.
- Calquera situación, problema, necesidade... xera ou pode xerar un proxecto.
- Profesorado e alumnado planifican en conxunto e este desenvolve a autonomía e a capacidade de facer eleccións e negociacións.
- O clima creado permite que o alumnado coñeza e practique unha ampla gama de habilidades sociais.
- A mobilización de saberes permite resolver problemas e provocar novas aprendizaxes.
- O feito dun traballo compartido permítelle, tamén ao profesorado, desenvolver competencias profesionais.
- O obxecto de traballo pode tratarse dende distintas áreas ou materias.

Funcións do traballo por proxectos

Unha das máis importantes dos proxectos de aula é a de favorecer a creación e desenvolvemento de estratexias de organización dos coñecementos escolares:

Dende o que o alumnado é, sabe, coñece, viviu, experimentou, imaxinou e pensa.

A partires das fontes de información: para investigar, descubrir, recoller, elaborar, aprender, comunicar, criticar e contrastar.

A partires dunha presentación didáctica vinculada a unha perspectiva do coñecemento relacional.

Dende a adecuación do proceso de ensino-aprendizaxe ás necesidades e intereses do alumnado en cada idade, aos obxectivos educativos e á importancia de desenvolver as competencias básicas.

Facendo uso de fórmulas organizativas flexibles, áxiles, eficaces e variadas que respecten e garantan o esforzo e os recursos de cadaquén do grupo.

Destrezas que se desenvolven

- Actuar e desenvolverse en grupo atopando fórmulas de cooperación coas demais persoas implicadas no proxecto.
- Asumir as responsabilidades e roles que lle correspondan no grupo e nas diferentes actividades e tarefas.
- Establecer relacións entre feitos do seu contorno, entre aprendizaxes formais e non formais, entre o aprendido en distintas áreas ou materias dos currículos.
- Intercambiar, producir, debater e contrastar mensaxes.

- Desenvolver a creatividade e a imaxinación.
- Identificar e resolver problemas partindo da súa experiencia e posibilidades.
- Usar os recursos ao seu alcance para resolver as dúbidas que lle xurdan.
- Tomar decisións e compartilas.
- Coordinar a propia actuación coa do resto do grupo.
- Anticipar e planificar.
- Ser consciente da propia aprendizaxe.
- Levar a cabo tarefas de busca e procesamento, previa estruturación, da información.

Fases de realización

Son basicamente tres:

1. Fase de preparación: se realizan os primeiros pasos cos que definir o proxecto.
2. Fase de desenvolvemento: se pon en práctica o proxecto coas tarefas e actividades deseñadas conxuntamente, sen esquecer as actividades de posta en común e comunicación dos resultados.
3. Fase de valoración: se valora globalmente o desenvolvemento do proxecto e os resultados e se realizan propostas de mellora e suxestións que axuden na elaboración de novos proxectos.

Duración dun traballo por proxectos

Un proxecto dura o que o interese do alumnado e do grupo permitan.

Cada proxecto ten un tempo específico, o tempo que precisa para desenvolverse.

Así, podemos estar falando dunhas horas, duns días, un mes, un trimestre, todo un curso, pode ser o comezo doutro/s proxecto ou pode dar lugar a outros proxectos encadeados.

Rol do alumnado e do profesorado

PROFESORADO	ALUMNADO
• Realiza preguntas adecuadas, presenta situacións motivadoras, propón aspectos para traballar, axuda a ampliar o campo de intereses do alumnado. • Actúa mediando para axudar a perfilar e concretar o proxecto. • Propicia o diálogo, a interacción, favorece p traballo cooperativo do alumnado, estimulando a participación e contemplando a diversidade. • Promove alternativas, novas ocasións de aprendizaxe. • Estimula a valoración e análise do proceso e dos resultados. • Media nas diferentes tarefas e interaccións que se producen na aula. • Facilita as actividades colaborativas do alumnado. • Defende o protagonismo do alumnado nos proxectos. • Vela polo adecuado cumprimento do plan de traballo establecido, axudando o alumnado a que sexa cada vez máis autónomo no seu seguimento. • Incita o alumnado a profundar nas súas análises e reflexións. • Crea un clima de aula que axude a desenvolver adecuadamente as tarefas. • Implica a comunidade educativa no desenvolvemento do proxecto. • Promove a utilización de recursos variados e contextos múltiples. • Valora as achegas de todo o alumnado.	• Propón o tema a partir dos seus propios intereses. Xustifica o proxecto explicando inquedanzas e curiosidades. • Argumenta e comunica as súas ideas, respecta as propostas e recoñece o punto de vista do resto. • Amosa interese por aprender recoñecendo o que sabe e descoñece. • Traballa colaborativamente. • Constrúe o coñecemento en relación coas compañeiras e cos compañeiros. • Formula conxuntamente un plan de traballo, toma decisións, dialoga e negocia. • Amosa responsabilidade ante un plan de traballo. • Manexa diferentes fontes e busca información. Rexistra, organiza, esquematiza e comunica a información. • Utiliza diversos procesos para o coñecemento da realidade dun xeito integrado: observa, analiza, recolle, clasifica, describe, pregunta, formula hipóteses, contrasta, confirma, interpreta. • Avalúa a súa propia execución e aprendizaxe en colaboración co grupo. • Aplica ideas, habilidades e coñecementos ao desenvolvemento do proxecto : • Mellora as súas habilidades sociais para comunicarse. • Utiliza diferentes tipos de linguaxe e manexa variados recursos.

1 [Fonte: Arias Correa, A.; Arias Correa, D.; Navaza Blanco, M. V.; Rial Fernández, M. D. (2009): O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria. Xunta de Galicia. (Consellería de Educación e Ordenación Universitaria)]

* Esquema do itinerario dun proxecto

Esquema co percorrido para a elaboración dun proxecto.